

Передплата

на «РУСЛАНА» вносить:

в Австрії:

на цілий рік . . . 20 кор.
на пів року . . . 10 кор.
на чверть року . . . 5 кор.
на місяць . . . 170 кор.

За границею:

на цілий рік . . . 16 рублів
або 36 франків
на пів року . . . 8 рублів
або 18 франків

Поодинокое число по 10 сот.

РУСЛАН

»Вирвеш ми очи і душу ми вираеш: а не возьмеш милости і віри не возьмеш,
бо руске ми серце і віра руска. — З Русланових псалмів М. Пашкевича.

Виходить у Львові що дні крім неділі і руских свят о 5½ год. пополудні.

Редакция, адміністрация і експедиция «Руслана» під ч. 1. пл. Домбровского (Хорунщини). Експедиция місцева в Агенції Соколовского в пасажі Гавсмана.

Рукописи звертає ся лише на попереднє застереженє.

Рекламації неопечатані вільні від порта. — Оголошеня звичайні приймають ся по ціні 20 с. від стрічки, а в «Надісланім» 40 с. від стрічки. Подяки і приватні донесеня по 30 сот. від стрічки.

Зїзд короля Едварда з царем.

(X) Десятки літ були Росія і Англія непримиримими суперниками, що нераз вельми завзято і ворожо виступали проти себе. На ріжних точках світової політики, де сі великі держави з собою сусїдували, виринали всякі причини до боротьби і спорів між ними, а іменно в східній, середній і передній Азії. Але найострійше виступав спір між Англією і Росією на європейскім Сході, де розходило ся о долю Туреччини і можливий поділ спадщини після неї. Англія провадила кримську війну в обороні Туреччини і зривала ся до нової війни, коли Росія заходила ся коло подїлу пораженої Туреччини в морі Сан-Стефанскім, а наостанку станула Англія по стороні Австро-Угорщини, коли Росія загрозила самостійности Болгарії.

На тім суперництві між Росією і Англією опирали дипломати всякі свої обчисленя, коли забирали ся до розвизки східного питання. Перегедом однак змінало ся зовсім положенє політичне. Англія осадовила ся в Єгипті, заняла на Середземнім морі Кипр і глядить тепер зовсім инакше на встанованє Туреччини, як давнійше. Тепер Англія вимагає від Туреччини значно дальше сягаючих реформ в Македонії, як інші держави, а навіть

Росія вважала конечним, злагодити вимаганя Англії.

Порозумінє переведене між Англією а Росією в жовтні минулого року усунуло можливість спору і боротьби між тими державами в Середній Азії і тим способом довело до зближеня дотепер непримиримих суперників. Суперники, що десятками літ стояли зорожо супроти себе, порозуміли ся між собою що до обопільного впливу на політичні области, а тепер зїзд короля Едварда з царем в Ревлю є виразом нового політичного положеня і буде мати велику політичну досяглість. Вправді з радикального і робітничого табору в Англії відзивали ся голоси проти виїзду короля Едварда до Росії, вважаючи се заявою прихильности до самодержавного царя, а в Росії також чути було голоси, котрі нагадували недавнє ще ворогованє Англії проти Росії і союз Англії з Японцями, що спричинив пораженє Росії. Одначе навіть для тих кругів петербуржних, котрі не одушевляють ся приїздом Едварда, важнішим видає ся посланництво Росії на Балкані, як на далекім Сході. Сі круги славянофільські бачать в Англії суперника Німеччини, хоч уявляють собі се суперництво сильнішим, як оно є в дійсности і сподївають ся тим способом з підмогою Англії успішнійше повести свою славянофільську політику на Балкані. Як уже сказано, Англія з македонській справі

поставила значно дальше сягаючі домаганя Туреччині, а в там навіть сторонництво, котре бажалоб довести до независимости Македонії. Отсі змаганя радїб російскі славянофіли вихіснувати для своєї балканської політики. Тимто зїзд короля Едварда з царем в Ревлю мая і з того становища велику вагу і значінє.

Зїзд короля Едварда з царем підготвляє основи до англо-російско-французского союзу, котрого вістрє мимохїть звертає ся проти Німеччини і визиває її а проти сего застерігають ся і Англія і Росія. Але колиб навіть сей союз не мав такого значіня, то нема сумніву, що він буде звернений головню на македонське питанє. Тимто і Австро-Угорщина не може з заложеними руками приглядати ся змаганям сих держав що до сего питаня. Росія вивинула ся з спільної діяльности з Австро-Угорщиною в тій справі на основі Мірштегської умови, роздратована будовою Санджакської залїзниці, до якої забирає ся Австро-Угорщина на основі признанях їй берлінським договором прав. Росія виолть тепер в дусї своїх славянофілів поступати, користаючись підпорою Англії, хоч інтереси обидвох тих держав на Балкані неоднакові. Австро-Угорщина мусить з тим числити ся, але може успокоїти ся тим, що она тут найближша і що без неї або проти неї в Македонії не можна робити політики і сего значіня не повинна собі дати відобрати.

Іван Коссака.

Пропанцій.

(Нарис).

(Дальше).

Було вже по заході сонця; погідний, теплий вечер літний віяв невисказаним чаром цілої природи; через галузєв дерев переглядали блески неба.

В воздуху тихо, ні оден листок не зашелестить на дереві; десь в віддали кувала зазуля а голос сонїлки долїтає з толоки.

Галя вийшла на конєць саду, приглядаючись широкому краєвидови села.

— Подобавсь вам сей вид? — почувла нараз за собою питанє Остапа.

Звернула голову до него.

— Мусить подобати ся, бо свій, бо наш — дивить ся стара церковця, сі похилені хати, сі верби кучеряві, чи не гарні они?

— А ви пане любите село, любите природу?

— Чи я знаю?... Більшу часть житя прожив я на міскім бруку і дививсь лиш на сквери і огороди штучні...

— А тут... тепер на селі? Тут маєте більше нагоди стрїнути ся з природою?

Зїтхнув і тїнь смутку прошиб в его очах.

— Я гори, гори люблю — а я так давно, так дуже давно у них не був.

Тут дивлюсь часто, не бачучи перед собою на десять кроків.

Ог ходжу і кручу ся в блуднім крузі.

— Чому так говорите, пане Остапе? Чому?

— Тому, бо я виходу для себе не бачу... тому, бо я йду, а би на місци не стояти, але чи вийду з сего блудного круга, не знаю.

Звернула на него свої спокійні очи, дивилась на него хвильку уважно.

— Чи позволите з собою поговорити щиро?

— Про що?

— Про сей блудний круг, в котрім живте.

Усьміхнувсь...

— Коли вас, панї, лише ся тема інтересує...

— Більше чим припускати можете — а знаєте чому?

— Не догадуюсь.

— Бо мене всяка крутанина на осліп дразнить... Ви крутите і здавсь мені призабули ходити просто...

Подививсь на неї зачудований, гадав, що она жартує, але она мала вираз зов-

сім поважний і видержала его допитливий погляд сьміло, відтак додала:

— У людий нездецидованих так часом діє ся, що місто пошукати дороги найпростшої, крутять ся в колїсце, переходячи часто коло місця виходу, котрого не знають і на котре уваги не звертають. А від такого крученя завертає ся голова, чоловік починає заточувати ся — ну а вкінци падає.

— Дасте мені, панно Галю, науки, як дітям вашим в школі — прийміть однак мое запевненє, що знав я про те віддавна, але коли кручу ся, то лишень з конечности з конечности панно Галю.

— З конечности каже те, може і так бути, але позволте і даруйте, що сьмію, але знаєте вже яка я, позволте про одно спитати ся, могу?

— Прошу дуже, з гори запевнюю вас, що постараю ся дати вам найщиршу відповідь.

— Отже скажіть мені, чого ви властиво від житя хочете, о що вам властиво ходить?

Задержав ся і видививсь на неї через хвильку допитливо, мов би не добре арозумів, до чого прямує се питанє.

— Перепрашаю вас панно Галю, сказав, не розумію добре...

— Скажу вам яснійше... Я говори-

Промова пос. Н. Василька

виголошена при бюджетовій розправі в держ. раді дня 26. мая 1908.

(Дальше).

Мої панове! Я тяжко завів ся і тяжко завів мій клуб, стараючись завжди нахлюювати его до терпеливості і вижданя. А коли вчора тутки сказано, що рускі послі з Галичини обманюють населене, то се правда; бо вони у своїх часописах і на вічах всюди говорили, що маємо угоду з правительством та принесемо якісь здобутки, а тимчасом не принесли нічого. Оттак обманювали населене, але не з власної волі, а завдяки правительству, що не додержало слова, а згляди завдяки мін. Абрагамовичови. В адміністрації нічо не змінило ся ані дрібку; в університетській справі зараз при першій нагоді при іматрикуляції не дотримано слова, бо не відчитано формулки обіту в латинським язичі; а се, як знаєте, довело опісля до сумних сцен в палаті.

Ті сцени, мої панове, певно не вийшли з замилованя руских послів. Могу Вас упевнити, що не з замилованя виправляють вони тут галаси. Але річ певна, що вертати домів перед виборців з порожніми руками, являти ся перед ними і перед студентами неробами, коли не брехунами, се така річ, що моїх товаришів доводить до скаженої розпуки. І се цілком зрозуміле. Вони ж хотять щось зробити для виборців, для студентів, і гадали, що будуть могли щось зробити; а тимчасом завели ся. Таку причину мав і тодішній їх виступ після університетської бучі.

Але остала ся ще одна точка угоди: повна нейтральність при соймових виборах. (П. Пастор: І сего дотримано!) Я буду мати нагоду покликати ся на когось, хто буде для Вас цілком автентичним, що не дотримано сего.

Ексц. Абрагамович був у сім разі консеквентний, як у всіх інших річах, та ранше встав ніж ми, а особливо, ніж я, — се кажу цілком отверто. Я думав собі, що запевнене віденського правительства буде достаточне, і не гадав, що треба ще окремо просити о те галицького наміс-

ла перед тим, що багато чула про вас від вашої сестри і швагра, зчула вас з давніших ваших праць — бачу вас тут від двох тижнів, бачу і обсервую вас — бачу, що стан ваш є недобрый — скажу грізний. Доторкуюсь справи дуже дразливої, до котрої найменшого права не маю, але нахоли ви призволюєте, користаю з нагоди і говорю з вами отверто, як може ніхто з ваших найблизших з вами не говорив.

Отжеш, коротко кажучи, стан ваш теперішній се стан грізний, і по мойй гадці полишають ся вам дві альтернативи: піддатись недужі, що вас точить — даруйте, що називаю недугою — т. є дати ся до решти зломати, або випружити всі мускули, рушити сей тяжкий тагар, рушити і кинути ним в безодню.

— Яж роблю се друге.

— Ні, ні пане Остапе, вам лиш так видає ся — ви пане Остапе, даруйте за сьмілість, ви — не погнівайтесь на мене, ви нічого не робите — нічого — і в тім але, в тім ваша недоля. Ваша праця бюррова, се не праця, се автоматичне вповнюване рубрик, поладнуване кусників, і як довго були у вас обовязки супротив рідні, ся праця, що давала вам хліб, не тяжила вам так дуже.

(Конець буде).

ника. Бо коли правительство знало, що такого запевненя не може дати без намісника, то найпростійша річ була, звести нас з намісником, і тоді були би ми ясно бачили, чи дістанемо те запевнене чи ні, — або не давати нам ніякого запевненя.

П. Абрагамович дуже добре се використав і зараз порозумів ся з визначним членом соймової подільської партії, з п. Ценьським, котрого — мимоходом кажучи, мусіли вибрати рускі виборці, а за впливом п. Ценьського удало ся вимогти на наміснику запевнене, що той роздор, якого з таким задоволенем п. Абрагамович доконав тутки між руским клубом і «русско-народним» сторонництвом, має увести ся також до галицького сойму, щоби ті два сторонництва в соймі рівноважили себе і тримали себе в шаху. Рівночасно ексц. пок. намісник зробив польському народови велику прислугу, що теперішнього заступника голови польського кола п. Стапінського з его людским сторонництвом спонукав до згоди з польським колом.

Ціль тих акцій цілком ясна. З одної сторони ослаблено руский клуб в державній раді, а польське коло о стілько скріплено, з другої сторони силу Русинів в соймі цілком зломлено, бо оба сторонництва тримають себе в шаху. Таким чином верховодять в Галичині, як і давніше коло польське; бажаю п. Стапінському, щоби се було під его впливом. Побачимож, чи пощастить ся ему свої давні засади увести до польського кола. Він каже, що так і коли би так, то ми нічого не маємо против сего. Але поки ми мусимо опирати ся на досьвідах з давніших літ, що кождий, хто вступає до польського кола, по кількох літах сходить на давну систему, поти — нехай нам п. Стапінський не бере за зле — ми з нашого становища мусимо на его вступлене до кола глядіти з недовірем.

Ексц. пок. намісник мав при соймових виборах ще оден намір. Відомо, що в Галичині польське і руске населене з усіх сил домагає ся виборчої реформи. Треба було бути приготовленим на те, що погляди п. Стапінського і его товаришів на сю реформу не змінять ся, хоч він і вступив до польського кола; з другоїж сторони треба було у західній Галичині ему лишити мандати а тим самим польській шляхті забрати терен. Таким чином прийшла вона по мандати до наших східно-галицьких округів і здобула їх тут нашим коштом.

Виходить з усього, що з одної сторони п. Абрагамович з п. Ценьським заскочили намісника Потоцького, з другоїж сторони він мав цілком окремі свої цілі що до виборчої реформи. А з одного і другого разом вийшло, що нечувано зросло розярнене населене і всеї рускої інтелігенції, а передовсім моїх клубових товаришів, котрі спустили ся на цілком певні приреченя правительства, що вибори відбудуть ся законно.

Отжеш наспіла з краю вість, що знов пятеро селян убили жандарми. Не знаю, чи ексц. міністер внутрішних справ уважає се за початок нової ери в адміністрації Галичини. Не хочу на разі ще говорити про сей випадок, бож не маємо ще докладних вістей, як властиво річ має ся. Але зі смутком приходить ся догадуватись, що скоріше може прийти вість еще гірша, ніж ослаблене першої.

Я нераз розмовляв з намісником гр. Потоцьким, з міністром Абрагамовичем, з міністром скарбу Коритовським і з головою польського кола Гломбінським. П. Гломбінський нераз признавав мені, що діють ся надужитя і казав, що те саме терплять вшехполяки у своїх виборчих округах. Я звернув їх увагу на небезпеченьства, на які виставляє ся країну, ко-

ли результат виборів справді випаде так, як на кілька тижнів наперед заповідали офіційальні дневники польских сторонництв.

Якаж вийшла ситуація після соймових виборів? Правительство зовсім не дотримало угоди з нами, а поміж населенем пішла чутка, що міністер Абрагамович чи намісник — а сеж була найважнійша особа — спротивились дотриманню угоди. Обіжник до старостів, виданий намісником, показав ся фарсою, бо незадовго опісля в дбуди ся вибори і надужитя були далеко ще більші. Врешті день в день, тиждень в тиждень приносить почта моїм галицьким товаришам цілі купи листів з жалями на урядові надужитя, що діють ся з мести за останні вибори до державної ради.

В університеті зайшла нова провокація через звісне відчитане формули обіту; «русско-народне» сторонництво піднято против нас. Не перечу, що моїх товаришів огорнула безнадійність і що вона цілком зрозуміло перенесла ся також на населене і на студентів. Бож домів приїздили послі голірч, а на замітки: «Виж нам казали, що Вам обіцяно й те і се!» мусіли або мовчати або відповідати: «Так, обіцявано, але не дотримано».

(Дальше буде).

Політичний огляд.

Австро-Угорщина.

В дальшій дискусії над бюджетом на вчерашнім засіданю п а л а т и п о с л і в промовляли п. Редліх (нім. поєт.), Брайтер, Маркль (нім. нац.) Скарет (соц. дем.) о. Зах (христ. еусп.), Шрамель (соц. дем.), Штанд (сион.) і Льондзін (коло пол.).

П. Брайтер закидує теперішньому кабінетови консервативність, обговорює університетську справу, вкінци переходить до kwestії реформи адміністрації, котра в Галичині належить до найгірших з цілої монархії.

П. Штанд жалує ся на надужитя при виборах в Галичині, полемізує з п. Бельоглявком відпираючи его закид, будьто би жиди солідаризували ся з жидівськими злочинцями. Вказує на нужду серед жидівських ремісників особливо в Бродях і Тернополі і підносить, що до бюджету не вставлено жадної осібної квоти для жидів. Домагає ся загального, рівного і безпосередного, тайного виборчого права до сойму а також загального голосованя до жидівських віроісповідних рад і заявляє, що не буде голосувати за бюджетом.

П. Льондзін обговорює широко відносини на Шлеску. Зазначує, що так Поляки як і Чехи є там упосліджені на поли шкільництва і просить правительство, щоб приступило вскорі до утвореня польської висшої реальної школи на Шлеску. Представляє некорисні відносини язикові в шкільництві і судівництві і зазначає, що Поляки на Шлеску не мають десятої часті тих прав, які мають Русини в Галичині. Відтак займає ся положенем польских селян і робітників на Шлеску і домагає ся реґуляції Висли і помочи правительства в піднесеню годівлі безрог і будови залізничі зі Струмьня до Яблонкова. На тім замкнено засідане.

Політичне і парламентарне положенє запутане університетськими подіяма, а в звязи з тими також заостренем між німецькими сторонництвами і правительством, не вияснило ся. Бар. Бек числив на те, що під впливом зелєпосвяточного спокою втихомирить ся також і політичний рух. Дивним

способом розійшли ся вісти, що правительство настає на скорочене бюджетової розправи, щоби полагодити бюджет і підвищенє контингенту новобранців, а відтак 15. червця відрочити державну раду. Причиною сего поспіху має бути розстрій серед парламентарних сторонництв, особливо в німецькій дев'ятці, з котрої уступили всенімці Вольф і Пахер, а також голова др. Сильвестер держить ся осторонь. Німецькі хліборобники зблизили ся тимчасом до христ. суспільників і пособляють їх в посередництві. На четвер д. 11-го скликав др. Сильвестер на домаганє німецьких радикалів повний збір всіх т. зв. вольнодумців німецьких, на котрім імовірно справи проявлять ся.

Добре поінформована христ. сусп. Korresp. Austria заперечує в горі наведеним вістям і зазначає, що бюджет буде перед кінцем сего місяця ухвалений а парламентарні ферії почалиб ся коло 10. липця.

Хорватський бан Равх був минувшої суботи на послуханю у монарха, котрому представив положенє в Хорватії. Відтак переговорював з бар. Ерентальом про заграничний сербський рух, котрий відбиває ся також в Боснії.

Заграниця.

Вислід виборів до пруского сойму став певним доказом, що лібералізм в Прусах щораз більше занепадає. Консерватисти будуть мати з центром значну перевагу.

Зїзд короля Едварда з царем в Ревлю, котрий обговорюємо на иншій місці, має високополітичне значінє, як небудь півурядове дневникарство і парламентарні заяви намагають ся вмовити в свїт, що сей зїзд має значінє звичайної ввічливости. Тимчасом маємо всякі познаки, що на тїм зїзді будуть обговорювані вельми важні справи військові і маринарки. Крім міністра загран. справ Ізвольського мав там приїхати міністер маринарки Діркоу, котрий в думі виступив з домаганєм реформи маринарки. Також адмірал Тушард, франц. посол в Петербурзі, британський шеф адміралції Фішер і британський генерал Френч мають приїхати до Ревлю, а з російської сторони висший урядник міністерства війни. Розходить ся отже о утворенє сильної балтійської флотії російської, котра би на случай війни між Англією і Німеччиною могла ділати позаду німецької флотії. Виконанє сего плану вимагає кількатишних приготовлень і для того треба тепер перед свїтом говорити про мирні наміри. Одначе російському правительству поспувала дума сю справу, бо мимо горячої промови Столяпіна відкланула значною більшістю вимаганий кредит 11 мільонів на обнову маринарки.

Кордюк як заступник голови, та пп. Янів і Федюк, як секретарі, та по відчитаню протоколу, приступили збори до другої точки порядку нарад, а се до звіту Головного Виділу з діяльности товариства за час від 1. січня 1906 до 31. грудня 1907. Як перший референт звіту промовляв др. Брик, який подав загальний образ розвитку товариства від его заснованя аж до останнього року. Доповняючи друкований звіт, референт представив висліди праці останного виділу, обговорив его діяльність видавничу, діяльність гуманітарну, поборюване неграмотности організацію кольпортажі, працю і організацію філій; референт подав, що за вузкий статут не позволяє товариству розширити й поглибити свою діяльність у всіх бажаних напрямках, тому виділ предкладає зборам проєкт зміни статута. Другий референт звіту, др. Михайло Коцюба, представив дотеперішну господарську діяльність тов-а та плани на будуче. Бесідник обговорив справу фахового хліборобського образования, котрому будуть служити ведені товариством рільничя і садівничя школа та взірцева фарма в Милованю; до тої ціли мають служити також жіночі школи селянської господарки та систематичні господарські курси; виділ займав ся справами молочарства, доставлюваня доброго насіння, вистави худоби, машин рільничих, годівлі дробу і крїликів, кас Райфайзенських і крамарства. Справу філій „Просьвіти“ представив третій референт звіту, о. Лежогубський. Обговоривши значінє філій і читалень та зазначивши, що тільки одна пята частина читалень є під управою священників, референт подав признаки, котрі складають ся на ідеальний тип читалень; до тих признак належить: посіданє власного дому, крамниці, каси позичкової, продажі соли та рільничих насіннь і штучних навозів, — веденє при читальній курсу для безграмотних, викладів з демонстраціями, овочевих шкїлок, огневих дружин. Перше місце серед філій займає безперечно філія в Стрию, котра має свою постійну канцелярню та правильне уурядкованє діяльности деяких філій лежить на виділі дочичної філії.

Перед отворенєм дискусії над звітом виділу, голова зборів заряджує перехід до третьої точки порядку нарад, а то до звіту контрольної комісії. Іменем сеї комісії пос. о. Фоліс констатує, що діловодство виділу є правильне, підносить великий вклад праці над діловодством, висказує виділови признанє за осторожність у білянсованю та ставить внесенє на уділенє виділови абсолюторії та голові товариства, п. Петрови Огоновському, окремого признаня. Відложивши за згодою зборів письменні внесеня „Просьвітного кружка“ Академічної Громади та внесенє п. Мороза до точки нарад „Внесеня і інтерпеляції“, предсідатель зборів створив дискусію над звітом виділу і контрольної комісії. О. Гордівський поставив деякі постулати що до видавництва „Просьвіти“; так треба би видати оповіданє про страсти Христові та в більшій, ніж доси мірі, поданати книжочки про свїтлі, героїчні часи вашої історії. П. Врублевський звертає увагу, що видавництвом „Просьвіти“ хибує масового ширеня для протиділаня антинародній літературі. Студ. п. Крипякевич висказує жаль, що поза економічними інтересами відсунулась на задній план просьвітна діяльність товариства. Хоча в видавництвах „Просьвіти“ з останного року слїдно безперечний поступ, то треба їм зробити закид, що вони рішучо за дорогі. Чимало читалень, навіть філій, не проявляє ніякого житя; декотрі філії звітів не прислали; потрібна є енергічна контроля центрального виділу над філіями.

Потім по виборі комісії до уложеня лісти кандидатів на виділових, промовляли акад. Галяк в справі бібліотек читальняних, акад. Назарук робить товариству закид, що его діяльність являє ся більше економічною, ніж просьвітною. Бесідник противить ся такій зміні статута, яка давалаб пішаючий голос головам філій, домагає ся, щоб серед книжочок „Просьвіти“ бодай раз на рік діставали члени драматичну штуку для аматорських

представлень; потрібний є конче словарець чужих слів, крамничний підручник та популярний виклад закона адміністраційного, повітового і инших. Вкінці жадає, аби „Просьвіта“ відкинула соймову субвенцію. На тїм збори перервано до по полудня.

На пополудневих нарадах п. Цьокан пропонує, щоб у календарі „Просьвіти“ на першій місці подавати дати після Юліянського календаря, а тільки в другій колонамї після Григоріанського. П. Кушак домагає ся, щоб товариство в доборі своїх видавництв звертало увагу також на потреби інтелігенції та робітників. Бесідник противить ся жаданю п. Назарука, щоб „Просьвіта“ відкинула соймову субвенцію, котра вяже товариство; сю субвенцію належалоб обернути на поборюване ан-альфаетизму. На тїм дискусію замкнено. Перед, замкненєм записаний ще до голосу о. Глодзінський висказує признанє студентам, котрі іменем просьвітного кружка так річево промовляли на зборах. Одначе молодіж помиляє ся, коли висгунає проти економічної діяльности товариства. „Просьвіта“ дістає субвенції на економічні ціли та мусить їх ужити на ті ціли. Не можна так песимістично глядіти на діяльність товариства, як се дехто робить. Пп. Гайдукевич і Лінійський борсять духовенство перед закидом, що занедбує просьвітну роботу між народом. П. Гнатів порушив крамничну справу; домагає ся, щоб заснувати крамничний союз; висгунає проти партійної зрілости в нутрі руского народа.

По фактичних спростованях збори уділили абсолюторію уступаючому виділови та ухвалили признанє голові товариства п. Петрови Огоновському і подяку членови виділу п. Михайлови Іванцеві за їх успішну працю коло товариства.

З черги приступили збори до четвертої точки порядку нарад та одногласно через аклямацію ухвалили іменувати новими почетними членами тов-а „Просьвіта“ пп. проф. Михайла Грушевського, радн. двору Григорія Кузьму і д-ра Івана Франка. Наступив вибір тринадцяти членів і шістьох заступників членів Головного Виділу. На предложенє „комісії-матки“ збори великою більшістю голосів вибрали членами Гол. Виділу пп.: д-ра Вол. Бачинського, Вас. Білецького, д-ра Ів. Брика, Ант. Галяка, Мих. Іванця, д-ра Мих. Коцюбу, д-ра Костя Левіцкого, о. Теод. Лежогубського, о. Ст. Мохнацкого, Юл. Мудрака, Петра Огоновського, д-ра Евг. Озаркевича і д-ра Стефана Томешівського; заступниками виділових вибрано пп. д-ра Альфр. Говяковича, Гр. Зацерковного, Яр. Колтунюка, Ост. Левіцкого, Льонг. Цегельського і Ол. Черкавського. З черги збори одногласно, через аклямацію вибрали головою товариства проф. Петра Огоновського, котрий вибір прийняв з тим, що надмір занятє не позволяє ему президувати в усіх комісіях товариства. При семій точці порядку нарад збори вибрали комісію контрольну, зложену з пп. Миколи Заячківського, д-ра Олекси Сероїчковського і посла о. Йосифа Фоліса.

При точці „зміна статута“ по довшій і живій дискусії збори прийняли внесенє п. д-ра Вол. Бачинського, доповненє п. Кіцулю, щоб з огляду на вагу справи полагодженє зміни статута відложено, щоб виділ переслав проєкт зміни всім філіям та скликав спеціальну анкету, в котрій крім обовязкової участі делегатів філій мїг мати дорадний голос кождий член товариства, та щоб найпівнішше до кінця жовтня с. р. скликано надзвичайні загальні збори для зміни статута.

При внесенях і інтерпеляціях членів вибрали голос о. Ост. Ніжанковський в справі асекурації худоби, в справі обезпеченя на житє та рентової інституції. Др. Говякович дає поясненє, що справа заснованя товариства асекураційного для обезпечки худоби є в стадії полагодженя. Внесенє п. Мороза і товаришів, аби „Просьвіта“ уділяла Рускому Товариству педагогічному кредит і підмогу на виставленє будинку для приватного учит. семінаря, збори переказують виділови для можливого узглядненя. П. Кіцула пропонує, щоб виділ разом з проєктом зміни статута пере-

Просимо відновити передплату.

Новинки

— Календар. В п'ятницю: руско-кат.: Ісаакія прп.; римо-кат.: Онуфрія Еп. — В суботу: руско-кат.: Єрмія А. (Суб. зад.) римо-кат.: Антонія з Падви.

— Загальні збори тов-а „Просьвіта“, які відбули ся в понеділок в великій салі „Народного Дому“ отворив перед 11. годиною рано голова тов-а проф. Петро Огоновський. По виборі президії, в котрій склад увійшли п. Стефан Танчаковський, як голова, о. Лев Горалевич і

слав філіям до передискутованя проєкту регуляміну виділів філіяльних і читальняних, та щоб упорядувати на будуче ведене загальних зборів між н. в тім напрямі, щоб збори обр-дували по секціях. На запит п. Назарука подав п. Брик, що тов. має 12.000 членів.

По промові п. Ковальського, котрий домагався, щоб упорядувати взаємини між філіями і головним відділом товариства, коли ніхто більше голосу не забирає, председатель подякував членам за численну участь та замкнув збори о год. 7 1/2 вечером.

— **Справа Січинського.** Слідчий судья ради Берзон вручив оноді Мир. Січинському резолюцію виспного кр. суду, якою відкидає ся відклик Січинського проти акту обжалованя. Такж мати Січинського внесла відклик проти акту обжалованя свого сина, але і сей відклик висп. кр. суд відкинув. Супроти того акт обжалованя став ся провосильний. Акт обжалованя виготовлений лише в рускій мові, бо утравістичного не хотів Січинський прийняти. З Відня доносять телеграфічно, що внесенє о делегацію позакраєвого суду для розправи Січинського відкинєно. Розправа відбуде ся проте перед лавою присяжних судій у Львові сейчас по розправі ватаги вломників Васіньского, около 26. с. м. Вступ для публики на сі обі розправи буде дозволений лише за білетами.

— **Університетський страйк.** Ректор чеського університету в Празі др. Голь завісив вчера виклади, подаючи за причину, що він не в силі удержати спокою на університеті. Соціалістичні студенти краківського університету уряджують завтра віче в справі Вармунда. Ректор загрозив, що на випадок якого руху на університеті, здержить всі виклади.

— **Зі Станиславова пишуть нам:** Іспит зрілости у І. (польскій) гімназій представляє ся так: До іспиту в дни 5. червня зголосилось 27 абітурієнтів, з чого Русинів 9, Поляків 5, Жидів 13. Проводив директор польскої гімн. в Коломиї, радн. Скупневич. Іспит зложили всі. З Русинів одвогосно: Баріш Богдан, Кисілевський Кость, Дудикевич Ярослав, Мандичевський Володимир; більшою частю голосів: Кедик Михайло, Корвацний Роман, Михайлівський Федь, Лабендзкий Гриць і Збіглей Порфір.

— **Краєва рада шкільна** призначила на безплатні рускі шкільні книжки на шк. рік 1908/9 отсі квоти для поодиноких шкільних округів після числа дітій учащаючих до школи в р. 1907/8: Бібрка (число дітій 16338) 855-10 К, Богородчани (ч. д. 9894) 502-46 К, Борщів (ч. д. 11366) 577-20 К, Броди (ч. д. 13848) 703-25 К, Бережани (ч. д. 15515) 707-90 К, Березів (ч. д. 910) 46-30 К, Бучач 15592) 791-80 К, Цішанів (ч. д. 11813) 599-90 К, Чортків (ч. д. 10497) 533-10 К, Доброміль (ч. д. 13649) 693-15 К, Долина (ч. д. 12029) 610-87 К, Дрогобич (ч. д. 14281) 725-24 К, Горлиці (ч. д. 2981) 151-40 К, Городок (ч. д. 8769) 445-30 К, Грибів (ч. д. 1572) 79-90 К, Городенка (ч. д. 8128) 412-77 К, Гусятин (ч. д. 14856) 754-51 К, Ярослав (ч. д. 17471) 887-24 К, Ясло (ч. д. 909) 46-20 К, Яворів (ч. д. 10508) 533-62 К, Калуш (ч. д. 12537) 636-65 К, Камінка (ч. д. 14806) 751-88 К, Коломия (ч. д. 186894) 48-85 К, Косів (ч. д. 7883) 400-31 К, Коросно (ч. д. 1264) 64-30 К, Ліско (ч. д. 7906) 401-50 К, Львів (місто) (ч. д. 17661) 896-90 К, Львів (повіт) (ч. д. 25168) 1278-10 К, Ланьдут (ч. д. 270) 13-75 К, Мостиска (ч. д. 11534) 585-23 К, Надвірна (ч. д. 6741) 342-34 К, Новий Санч (ч. д. 2187) 111-10 К, Печеніжин (ч. д. 3910) 198-60 К, Підгайці (ч. д. 12424) 630-92 К, Перемишль (ч. д. 18624) 945-80 К, Перемишляни (ч. д. 14277) 725-03 К, Рава (ч. д. 11522) 585-13 К, Рогатин (ч. д. 17000) 863-33 К, Рудки (ч. д. 10711) 543-94 К, Самбір (ч. д. 12909) 655-55 К, Сялік (ч. д. 15029) 763-22 К, Скалат (ч. д. 13162) 668-40 К, Снятин (ч. д. 10357) 525-95 К, Сокаль (ч. д. 17794) 903-63 К, Станиславів (ч. д. 18774) 953-40 К, Старий Самбір (ч. д. 8883) 451-11 К, Стрий (ч. д. 15377) 780-90 К, Стрижів (ч. д. 651) 33-10 К, Тернопіль (ч. д. 21558) 1094-79 К, Товмач (ч. д. 15933) 809-12

К, Тереховля (ч. д. 11731) 595-74 К, Турка (ч. д. 5219) 265-04 К, Заліщики (ч. д. 8853) 449-60 К, Збараж (ч. д. 7654) 388-70 К, Зборів (ч. д. 6142) 311-95 К, Золочів (ч. д. 15428) 783-50 К, Жовква (ч. д. 14180) 726-10 К, Жидачів (ч. д. 12218) 620-46 К; разом (ч. д. 658377) 33.435-01 К.

— **Нагінка на Українців в Росії.** В київській судовій палаті відбувала ся дня 6. с. м. розправа проти 14 учителів за належанє до української учительської спілки. Справа розпочалась ще в листопаді минулого року, коли жандарми увязнили 20 учителів за мнїму небезпечну для держави організацію. Судова палата розглядала вже раз ту справу, і увільнила частину підсудних а прочих потягає до одвічальности за § 125 зак. рос.

— **Замовленє писанок.** Рос. цариця Олександра замовила в земській гончарській школі в Глинську, полтавского повіта, 200 писанок менших а 400 більших з малюнками.

— **Вистава українських народних виробів.** Київське кустарне тов-о уряджує в осени сего року виставу місцевих народних виробів, що мають на собі печать мистецкої творчости.

— **Міжнародний зїзд діячів для боротьби з сухотами** відбуде ся у Вашингтоні від 21. вересня до 12. жовтня. Зїзд працювати ме по секціях. За сей час відбудуть ся два загальні зібраня. Секцій буде сім. На протязі всього зїзду буде відкрита виставка, де буде зібране з усіх країв світа все, що відноситься до боротьби з сухотами. Одна частина виставки матиме значінє і цікавість для лікарів, друга для просвіти публики. Найвизначніші спеціалісти будуть читати реферати про те, як вести боротьбу з туберкулами. За праці і експонати призначено багато дорогих премій і медалів. Для кожної держави на виставці буде призначене окреме місце. Половину видатку на перевіз закордонних експонатів бере на себе американський комітет, мито на кордоні не буде брати ся.

Оповідни.

— **Репертуар руского народного театру в Вишніці.** (Сяля в огороді п. Фріста).

В суботу, дня 13. червня с. р. „Жидівка вихрестка“, народний образ зі співами і танцями в 5 діях Тогобочного.

В неділю дня 14. червня с. р. „Ой не ходи Грицю та на вечерниці“, народний образ зі співами і танцями в 5 діях М. Старицького.

В понеділок, дня 15. червня с. р. „Ревізор з Петербурга“, комедия в 5. діях М. Гоґоля.

Білету продає в Вишніці і Кутах торговля п. Москви. Початок точно о 8. год. вечером.

Телеграми

в дня 11. червня.

Білгород. Міністерський кабінет нараджував ся над вислідом виборів і порішив подати ся до димісії.

Закопанє. Вчєра впав ту густий сніг.

Софія. Грецька ватага напала оноді на болгарську місцевість Бішені і убила 8 женщин і 2 мужчин, а дві женщини ранила.

НАРОДНА ГОСТИННИЦЯ.

Готел, реставрація і казарня — ріг ул. Сикстуської і Косцюшка у Львові.

Приїхали дня 11. с. м.: Генрика Ганасова, Печенія; Слава і Володимир Яреми, Борщів; Василь Собчак, Городище; Євген Бачинський, Перемишль; о. Василь Левицький, Борки малі; др. Іван Ключенко, Сараєво; о. Іван Кузів, Городище; Стефан Мацьків, Городище; др. Александер Савюк, Сялік; Бронислав Яроцький, Борщів; др. Ізидор Голубович, Тернопіль; Т. Козьмишина, Росія.

Молода вдовиця з сьвященничої родини прийме місце до заряду дому. Адреса: „Заряд“ Самбір post. rest.

РУСИНИ! Жадайте у всіх трафіках, торговлях і крамницях лише туток і паперців з першої галицько-руської фабрики Євгена Білінського в Збаражі.

З доходу сеї фабрики йде 35% на будову церкви в Сеняві, 10% на школи і бурси тов. педагогічного, а 5% на сироти і вдови по сьвященниках.

Держім ся покликку:

Свій до свого!

В книгарні Тов. ім. Шевченка можна купити:

- 1) Розважана про терпіня І. Хр. — Ул. о. Е. Гузар. — Ціна 1 К без п. пер.
- 2) Розважана про терпіня І. Хр. для шкільних дітій. Ул. о. Ев. Гузар. Ціна 50 с. без п. почт.
- 3) Боротьба Дрепера з вірою. Я. Л. — Ціна 40 сот. без п. почт.

Товариство взаїмних обезпечєнь

„Дністер“

у Львові, при улиці Рускій ч. 20. (дім власний).

приймає обезпечєня будинків, всяких річий домашних і господарських, збіна і паші против шкід від пожару.

Шкоди ліквідує і виплачує „Дністер“ з найбільшою скоростю. Оцінка шкід відбуває ся в присутності 2 господарів членів. Дотепер виплатив „Дністер“ 15.885 відшкодовань в сумі вісім і пів міліона корон.

Зиск по скінченім році звертає ся членам. Звороти за р. 1906 і 1907 виносять по 10 проц.

Банк краєвий у Львові і в Чернівцях, Каса ощадности у Львові, Руска Шадниця в Перемишлі приймають полиєв „Дністра“ при уділюваню позички.

На житє можна обезпечити ся через „Дністер“ в Краївскім Товаристві.

Аґенції „Дністра“ находять ся в кождім місті і в многих селах; там, де еще не робить инший аґент „Дністра“, можуть письменні селяни старати ся о уділенє аґенції. До тепер заробили аґенти 1,142,108 корон провізії.

Фонди Товариства 31/12 1907:

Фонд резервовий	К 1,003,364—
„ резерви премій	„ 613,720—
„ спец. на звороти	„ 50,939—
„ на різницю курсів	„ 3,437—
„ резерви спеціальної	„ 35,000—
„ емерит. урядників	„ 218,364—
инші фонди заосмотрєня	„ 40,000—
Разєм сума	К 1,964,824—

Селяне! асекуруйте ся від шкід огневих!

Контора виміни

ц. к. упр. гал. акц.

Банку Гіпотечного

купувє і продає

всякі

вартісні папери і МОНЕТИ

по найточнійшій деннім курсєй, не числячи ніякої провізії.